

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการวิจัย

จากการเปรียบเทียบสำนวนภาษาของต้นฉบับภาษาจีนกับฉบับแปลภาษาไทย ทำให้เห็นว่าความแตกต่างตามหัวข้อที่ยกมาเปรียบเทียบนั้น เป็นเพียงความแตกต่างในด้านรายละเอียดปลีกย่อยที่เกิดจากข้อจำกัดทางภาษา ความเชื่อ วัฒนธรรม ขรรณนิยม ประเพณี กลวิธีในการเล่าเรื่องและความเป็นมาของเรื่องราว กล่าวคือสุขहुจ้วนมีการพัฒนามาจากเรื่องเล่าและบทละครอุปรากรก่อนแล้วจึงมีการบันทึกเป็นวรรณกรรม ส่วนชองกึ่งเป็นการนำสุขहुจ้วนที่เขียนเสร็จเป็นเล่มสมบูรณ์แล้วมาแปล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านเล่นเหมือนนิยาย ข้อจำกัดและข้อแตกต่างเหล่านี้จึงทำให้ทั้งสองฉบับมีความแตกต่างกัน แต่ข้อแตกต่างดังกล่าวมิได้ทำให้เนื้อหาในภาพรวมของชองกึ่งแตกต่างจากสุขहुจ้วนแต่อย่างใด ความแตกต่างในด้านต่างๆดังกล่าวสามารถจัดเป็นหัวข้อได้ดังนี้

รายละเอียดของฉาก

ฉากต่างๆในสุขहुจ้วนมีการบรรยายไว้ค่อนข้างละเอียด ผู้อ่านสามารถจินตนาการตามภาพของฉากแต่ละฉากได้อย่างชัดเจน ตลอดจนสามารถสัมผัสบรรยากาศของฉากผ่านบทบาทและคำพูดของตัวละคร ส่วนชองกึ่งมิได้ให้ความสำคัญกับการบรรยายฉากมากนัก โดยบางครั้งจะใช้วิธีการแปลแบบสรุปความหรือบรรยายฉากโดยมีรายละเอียดและบรรยากาศแตกต่างจากต้นฉบับ ตัวอย่างเช่น

ฉากหน้าร้านสุรา ระหว่างที่อุซงเดินทางกลับบ้านไปหาพี่ชาย เห็นร้านสุรา ซึ่งมีธงเขียนคำเชิญชวนนักไว้หน้าร้าน จึงแวะเข้ามาดื่มสุรา แต่เนื่องจากไทยไม่มีร้านสุรา เช่นนี้ ฉบับภาษาไทยจึงบรรยายว่าตัวหนังสือที่อุซงเห็นนั้นติดไว้ที่หน้าประตูร้าน ทำให้ภาพของฉากร้านสุราในฉบับภาษาไทยแตกต่างจากต้นฉบับ

ฉากการต่อสู้ของอุซงกับเสียบนเนินจิ้งหยาง เป็นฉากเด่นของตัวละครอุซง ฉบับภาษาจีนเน้นการบรรยายอย่างละเอียด โดยแจกแจงชั้นเชิงการต่อสู้ของอุซง และความดุร้ายน่ากลัวของเสื่อ อุซงต้องใช้ทั้งมือทุบทั้งเท้าตีเสื่ออยู่หลายครั้งจึงสยบเสื่อ

ฉบับภาษาไทยแม้จะบรรยายลีลาท่าทางการต่อสู้ได้ค่อนข้างละเอียด แต่สื่อในฉบับภาษาไทยมีลีลาขั้นเชิงน้ำหนักท่าฉบับภาษาจีน นอกจากนี้หลังจากที่อยู่ชงฆ่าเสียแล้วก็พยายามจะยกตัวเลื้อยขึ้นแต่ก็ยกไม่ได้ เนื่องจากตนใช้พลังกำลังต่อสู้กับเลื้อยจนหมดแรง ฉบับภาษาไทยบรรยายว่าอยู่ชงยกเลื้อยขึ้นไม่ได้เช่นเดียวกัน แต่เพิ่มรายละเอียดว่าอยู่ชงเมื่อยกเลื้อยขึ้นไม่ได้จึงเอปากเลือดมาแชไว้ในบ่อน้ำ ทำให้ฉากบนเนินจึงหยางในฉบับภาษาไทยมีบ่อน้ำเพิ่มจากฉบับภาษาจีน

ฉากที่ยายหวางมองเห็นนางพานจินเหลียนท่าไม้ไผ่คล้องม่านตกลงบนศิระระซีเหมินชิง ฉากนี้ในฉบับภาษาจีนและภาษาไทยมีตัวละครอยู่ในฉากทั้งสิ้นสามตัวเช่นเดียวกันคือยายหวาง พานจินเหลียนและซีเหมินชิง โดยในฉบับภาษาจีน พานจินเหลียนและซีเหมินชิงไม่เห็นว่ายายหวางอยู่ในฉากด้วย ขณะที่ทั้งสองพูดจาโต้ตอบกัน ยายหวางซึ่งมองเห็น จึงเปรียบกับตัวเองว่าใครใช้ให้ท่านขุนนางเดินทางมาทางชายคาบ้านนั้น ซึ่งทั้งสองก็ไม่ได้ยินและมีได้หันมาพูดจาโต้ตอบด้วยแต่อย่างใด แต่ฉบับภาษาไทยบรรยายว่ายายหวางเมื่อเห็นจึงพูดสัพยอกล้อเล่นกับทั้งสอง ฉากนี้ในฉบับภาษาไทยจึงกลายเป็นว่าทั้งสามมีการพูดจาโต้ตอบกัน

ฉากที่อยู่ชงเช่นไหว้ดวงวิญญาณพี่ชาย ฉบับภาษาจีนบรรยายบรรยากาศของฉากว่าเต็มไปด้วยความวังเวง ชาวบ้านเมื่อได้ยินอยู่ชงร้องไห้ต่างก็หวาดกลัว เนื่องจากชาวบ้านต่างก็รู้ว่าสาเหตุการตายของอยู่ต้าไม่ชัดเจน เมื่ออยู่ชงกลับมาจะต้องเกิดเรื่องขึ้น แต่ฉบับภาษาไทยบรรยายบรรยากาศของฉากว่าชาวบ้านต่างก็พากันส่งสารอยู่ชง เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทของอยู่ชงที่กำลังร้องไห้

ฉากการตายของอยู่ต้า ฉบับภาษาจีนให้รายละเอียดในส่วนของนางพานจินเหลียนที่พยายามทำดีกับอยู่ต้าเพื่อให้อยู่ต้าตายใจ จากนั้นจึงปรุงยาพิษมาให้อยู่ต้าดื่ม เมื่ออยู่ต้าบ่นว่ายาขม ดื่มแล้วปวดท้อง นางพานจินเหลียนจึงกรอกยาอยู่ต้า แล้วนำผ้าห่มมาคลุมตัวอยู่ต้าจนมิด จนอยู่ต้าหายใจไม่ออก สำไส้ขาด ตายอย่างทรมาน ฉบับภาษาไทยจะใช้วิธีการแปลสรุปความว่า อยู่ต้าดื่มยาพิษเข้าไป บัดเดี๋ยวก็ขาดใจตาย โดยไม่กล่าวถึงฉากที่พานจินเหลียนกรอกยาพิษสามีแล้วเอาผ้าห่มคลุมอยู่ต้าจนมิดให้หายใจไม่ออกตายอย่างโหดเหี้ยม

ฉากที่อยู่ชงเชิญเพื่อนบ้านทั้งสี่มาที่บ้านเพื่อเลี้ยงขอบคุณ เพื่อนบ้านเมื่อรู้ว่าอยู่ต้ากลับมาแล้วก็มีความหวาดเกรงว่าจะมีเรื่องร้ายเกิดขึ้น เมื่ออยู่ชงเชิญพวกตนมาที่บ้านพวกเขาจึงปฏิเสธโดยอ้างเหตุผลต่างๆ อยู่ชงก็หาได้ฟังคำปฏิเสธเหล่านั้นไม่ บังคับเพื่อน

บ้านทั้งสี่มาที่บ้านจนได้ ฉบับภาษาจีนฉากนี้แสดงถึงความน่ากลัวของอุ้งงูในการเชิญเพื่อนบ้านแบบแกมบังคับ เพื่อนบ้านต่างก็หวาดกลัว เพราะไม่รู้ว่าอุ้งงูเชิญคนมาด้วยสาเหตุใด ฉบับภาษาไทยแปลสรุปฉากนี้ว่าอุ้งงูเชิญเพื่อนบ้านทั้งสี่มา แล้วสั่งให้ทหารจัดโต๊ะและสุรามาลีเลี้ยง ไม่มีการบรรยายากความน่ากลัวของฉากนี้แต่อย่างใด

ฉากที่ช่งเจียงเดินทางมาส่งอุ้งงูเมื่อจะเดินทางกลับไปหาพี่ชาย ช่งเจียงขอเดินทางไปส่งอุ้งงู อุ้งงูเกรงใจขอให้ช่งเจียงกลับบ้านไปก่อน ช่งเจียงก็ไปตามไปส่งอีกเมื่อทั้งสองเดินมาถึงร้านสุราเพื่อพักดื่มสุรา อุ้งงูซึ่งรู้สึกซาบซึ้งในความมีน้ำใจของช่งเจียงจึงการวะสาบานเป็นที่นั่งกับช่งเจียง ก่อนจะจากกันช่งเจียงมอบเงินติดตัวให้อุ้งงู อุ้งงูก็ไม่ยอมรับจะให้ช่งเจียงเก็บไว้ใช้ ฉบับภาษาจีนบรรยายความห่วงหาอาทรที่ทั้งสองมีต่อกันอย่างละเอียด แต่ฉบับภาษาไทยตัดรายละเอียดเหล่านี้ออกไป โดยแปลสรุปว่าช่งเจียงเดินไปส่งอุ้งงูและชักชวนไปดื่มสุราที่โรงสุรา

จะเห็นได้ว่าในฉบับภาษาไทยจะไม่เน้นการบรรยายรายละเอียดของฉากมากนัก โดยจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาหลักว่าในฉากนั้นๆตัวละครใดมีบทบาทอะไร ต่างกับฉบับภาษาจีนที่จะบรรยายฉากอย่างละเอียดจนสามารถสะท้อนบรรยากาศตลอดจนลักษณะนิสัยของตัวละครได้

รายละเอียดตัวละคร

สุยหู่จ้วน มีความโดดเด่นในด้านการบรรยายลักษณะตัวละครได้ราวกับมีชีวิต โดยสะท้อนออกมาทั้งจากการบรรยายตัวละครโดยตรงและจากท่าทางและคำพูด แต่ฉบับภาษาไทยมิได้ให้ความสำคัญกับรายละเอียดนี้มากนัก ตัวอย่างเช่น

ตัวละครอุ้งงู ซึ่งมีลักษณะนิสัยดังต่อไปนี้

พูดจาโผงผาง ฉบับภาษาจีนฉากที่อุ้งงูดื่มสุราที่โรงสุราช้างทาง ก่อนที่จะขึ้นเนินจิ้งหยาง แม้เขาจะเห็นตัวหนังสือบนธงที่ปักไว้หน้าร้านว่าสามชามไม่ข้ามเนิน ก็มีได้สนใจ เมื่อดื่มสุราเกินสามชามแล้วเจ้าของร้านไม่ยอมรินสุราให้อีก โดยอ้างเหตุผลว่าสุรามีนุทธีเข้มข้นมาก อุ้งงูก็ไม่เชื่อ เมื่อเจ้าของร้านไม่ยอมรินสุรา อุ้งงูจึงโมโหและพูดว่าอย่าพูดพล่อยๆ ถ้าไม่นำมาให้ดื่มจะพังร้าน ซึ่งเป็นการพูดขู่แกมบังคับ จนเจ้าของร้านต้องรินสุรามาลี แต่ในฉบับภาษาไทยแม้จะบรรยายว่าอุ้งงูตบโต๊ะร้องเอาสุรา แต่คำพูดของอุ้งงูก็นุ่มนวล โดยพูดแกมขอร้องว่า เราไม่เมื่อดอก จงเอาสุรากับของอื่นมาอีกเกิด

ยึดมั่นในศีลธรรม ฉบับภาษาจีนอุ้งซงจะยึดมั่นในความถูกต้องทั้งในด้านการกระทำและคำพูด เมื่อที่สะใภ้พยายามยั่วชวน อุ้งซงก็ต่อว่าว่าตนมิใช่หมูหมาที่ทำลายประเพณีศีลธรรม แต่ฉบับภาษาไทยแปลว่า อุ้งซงพูดว่าตนปรารถนาให้ชื่อเสียงปรากฏต่อไป ส่วนฉากที่อุ้งซงไปตีมสุราที่เนินเลขสิบ เมื่อเห็นว่านางยักษ์ซุนเอ๋อร์เหนียงมีเจตนาไม่ติดใจจะปล้นทรัพย์ จึงพูดจาล้อเล่นให้นางโมโห ฉบับภาษาไทยกลับแปลสาเหตุที่อุ้งซงพูดจาสัพยอกนางว่าเพราะเห็นนางแต่งตัวงดงาม ทำให้อุ้งซงในฉบับภาษาไทยนอกจากจะยึดมั่นในชื่อเสียงแล้วยังมีลักษณะเจ้าชู้อีกด้วย

ความทะนงตน เห็นได้ชัดในฉากที่อุ้งซงประกาศตัวว่า ตนเป็นผู้สังหารคนในบ้านของผู้คุมจางทั้งสิบห้าศพ โดยเขียนว่าผู้ฆ่าคืออุ้งซงที่ฆ่าเสือ แสดงให้เห็นถึงความทะนงตนของอุ้งซงว่าเป็นผู้แข็งแกร่งที่สามารถฆ่าเสือด้วยมือเปล่าได้ จึงเขียนประกาศว่า ตนคืออุ้งซงและอุ้งซงก็คือผู้ที่สามารถฆ่าเสือด้วยมือเปล่าได้ ต่างกับฉบับภาษาไทยที่อุ้งซงเขียนเพียงว่าผู้ฆ่าคืออุ้งซง ที่แสดงให้เห็นเพียงความกล้าในการยอมรับผิด แต่มิได้แสดงถึงความทะนงตนของเขา

ตัวละครอุ้งต้า

อุ้งต้าเป็นตัวละครที่มีรูปร่างหน้าตาตลอดจนลักษณะนิสัยแตกต่างจากอุ้งซงน้อยชายอย่างสิ้นเชิง ในด้านหน้าตาฉบับภาษาจีนอธิบายจากมุมมองของพานจินเหลียนที่รำพึงว่า ตนแต่งงานกับอุ้งต้าที่มีลักษณะผิวหยาบ ร่างเตี้ย ลามส่วนเหมือนคน เจ็ดส่วนเหมือนผี แสดงให้เห็นว่าอุ้งต้ามีรูปร่างหน้าตาอัปลักษณ์เพียงใด ต่างกับภาษาไทยที่นางรำพึงเพียงว่าได้แต่งงานกับคนเช่นนี้เสียใจนัก ในด้านลักษณะนิสัย อุ้งต้าแม้เป็นคนอ่อนแอ ไม่มีปากเสียงกับใครแม้แต่ภรรยา แต่เนื่องจากเขาเป็นคนที่รักและเชื่อถือน้องชายมาก เมื่อพานจินเหลียนต่อว่าว่าอุ้งซงพูดจาทะเลมตคน อุ้งต้าจึงพูดจาโต้ตอบว่าน้องชายตนไม่เป็นคนเช่นนั้น ต่างกับฉบับภาษาไทย ที่อุ้งต้าแม้จะไม่เชื่อที่นางพูด แต่ก็มิได้พูดจาโต้ตอบ

ตัวละครพานจินเหลียน ซึ่งมีลักษณะนิสัยดังต่อไปนี้

มีจริตภรรยา ในฉบับภาษาไทย แม้ผู้อ่านจะทราบนางเป็นหญิงเจ้าชู้เช่นเดียวกับฉบับภาษาจีน แต่ในด้านมารยาทหญิงแล้ว ฉบับภาษาจีนมีความชัดเจนกว่า กล่าวคือในฉบับภาษาจีนพานจินเหลียนเมื่อพบอุ้งซงก็มีใจรักใคร่ พยายามชวนให้มาอยู่ด้วยกัน โดยอ้างว่านางจะคอยปรนนิบัติและสร้างถามอุ้งซงว่าอายุเท่าใด มีภรรยาแล้วหรือยัง แต่ฉบับภาษาไทยนางพูดกับอุ้งซงเพียงว่านางจะย้ายมาอยู่ด้วยกัน นางจะคอยปรนนิบัติ ส่วนตอนที่นางจะวางยาพิษอุ้งต้า ฉบับภาษาจีนบรรยายว่านางสร้างท่าที่ร้องไห้สำนึกผิดบอກกับอุ้งต้าว่าตนถูกผู้อื่นหลอกให้ทำชั่ว ตอนนี้ได้คิดจึงสอบถามไต่ยาตีมารักษาอุ้งต้าเพื่อให้

ต่ำตายใจ แต่ฉบับภาษาไทยมิได้บรรยายละเอียดถึงมารยาทของนาง เพียงแต่บรรยายว่าอยู่
 ตำแหน่งนางปฏิบัติดีด้วย

จิตใจโหดเหี้ยม เมื่ออยู่ต่ำกว่าชายาม นางก็กรอกยาพิษอยู่ตัวอย่างเลือดเย็น
 เมื่ออยู่ตำรองด้วยความทรमान นางก็เอาผ้าห่มมาคลุมตัวอยู่ตำรองจนหายใจไม่ออก ไล่ฝูงชาติ
 วัน ชาติใจตาย ฉบับภาษาไทยมิได้บรรยายความโหดเหี้ยมของนางอย่างชัดเจน บรรยาย
 เพียงว่าอยู่ตำรองยาพิษเข้าไป บัดเดี๋ยวก็ชาติใจตาย

รายละเอียดด้านตัวละครที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าฉบับภาษาไทยไม่
 สามารถสะท้อนลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และถูกต้อง ผู้อ่านฉบับ
 ภาษาไทยจะรู้จักลักษณะนิสัยตัวละครเพียงผิวเผินเท่านั้น

วัฒนธรรม ธรรมเนียมประเพณีและลัทธิความเชื่อ

วัฒนธรรม ธรรมเนียมประเพณี และลัทธิความเชื่อ เป็นสิ่งที่แต่ละสังคมมีความ
 แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้จะสะท้อนออกมาในวรรณกรรม เมื่อนำวรรณกรรมนั้นมาแปลเป็น
 อีกภาษาหนึ่ง ซึ่งเจ้าของภาษามีวัฒนธรรม ความเชื่อแตกต่างกัน รายละเอียดเนื้อหาที่
 ย่อมมีความแตกต่างกันไปด้วย ตัวอย่างเช่น

ด้านวัฒนธรรมและธรรมเนียมประเพณี

ธรรมเนียมจีนจะมีธรรมเนียมการสาบานเป็นพี่น้องระหว่างบุคคลที่แม้มิใช่พี่
 น้องกัน แต่ก็มีความรักใคร่ นับถือเลื่อมใสซึ่งกันและกัน โดยจะมีการการระส่ำระสายเพื่อ
 สาบานเป็นพี่น้อง ธรรมเนียมการประสาณมือการระและย่อตัวลงแบบจีน ธรรมเนียม
 ลำดับการนั่งของชาวจีน ซึ่งผู้มีอาวุโสกว่าจะนั่งลงก่อน โดยจะนั่งที่หัวโต๊ะ แล้วผู้มีอาวุโส
 น้อยกว่าจึงค่อยนั่งลง ไทยไม่มีธรรมเนียมดังที่กล่าวข้างต้นเช่นนี้ ผู้แปลจึงไม่แปลราย
 ละเอียดเหล่านี้

ธรรมเนียมการตัดเสื้อผ้าเตรียมไว้ก่อนตายของชาวจีน โดยจะเตรียมให้พร้อม
 ก่อนเสียชีวิต เมื่อเสียชีวิตแล้วจึงนำเสื้อผ้าชุดนี้มาสวมให้ก่อนบรรจุใส่โลงศพ ไทยไม่มี
 ธรรมเนียมเช่นนี้ จึงแปลว่า เสื้อกันหนาว

วัฒนธรรมความเป็นอยู่การสร้างบ้านเรือนที่แตกต่างกัน เนื่องจากประเทศจีน เป็นประเทศในเขตนานาชาติ ประเทศไทยอยู่ในเขตร้อน การสร้างบ้านเรือนจึงแตกต่างกัน บ้านเรือนจีนสมัยโบราณไม่ว่าจะประตูหรือหน้าต่างก็จะมีม่าน เวลาจะเปิดปิดม่าน จะต้อง นำไม้ไผ่มาคล้องม่านขึ้นลง ลักษณะบ้านเรือนของไทยไม่เป็นเช่นนี้ จึงบรรยายไม้ไผ่คล้อง ม่านที่พานจีนเหลียนท่าตกไปถูกศีรษะของซีเหมินซึ่งว่า รวดตากผ้า

ลัทธิความเชื่อ

ชาวไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ความเชื่อตามคติพุทธจึงสอดแทรกอยู่ในความคิดและการแสดงออกของคนไทย ตลอดจนในวรรณกรรม ฉบับแปล ภาษาไทยจึงมีการสอดแทรกด้านความเชื่อเรื่องบาปบุญตามคติพุทธ เมื่อฉบับภาษาจีน กล่าวว่าเป็นโชคติที่ผู้มีฝีมือมาพบกันโดยบังเอิญ ฉบับภาษาไทยจึงแปลว่าเป็นบุญนักหนา เมื่อฉบับภาษาจีนกล่าวถึงสิ่งที่เกิดขึ้นว่าเป็นเพราะฟ้าลิขิต คนมีโชคมีเคราะห์จับพลัด ใครจะประกันว่าทุกอย่างจะราบรื่น ฉบับภาษาไทยจึงแปลโดยใช้หลักไตรลักษณ์ มาอธิบายว่า ความตายทุกวันนี้ยุติไม่ได้ อยู่ดี าก็ตายถมไป เราท่านก็คงตาย แต่ไม่แจ้งว่า วันไร

ความแตกต่างในด้านนี้เป็นสิ่งที่ยากที่จะอธิบายให้คนที่มิวัณธรรม ธรรมเนียม ประเพณีและลัทธิความเชื่อแตกต่างกันเข้าใจได้ บางครั้งจึงต้องตัดทอน หรือแปลโดยใช้ ความเข้าใจของผู้แปลตามวัณธรรมความเชื่อของตนมาอธิบาย ซึ่งทำให้รายละเอียดเนื้อ หามีความแตกต่างจากต้นฉบับ

ฉบับภาษาไทยไม่มีลักษณะการเล่าเรื่องเหมือนฉบับภาษาจีน

เนื่องจากฉบับภาษาจีนมีพัฒนาการจากเรื่องเล่าและบทละครอุปการ จึงทำให้ มีบทของคอนเล่านิทานแทรกอยู่ในเนื้อหาเพื่อคอยอธิบายเรื่องราว หรือเสริมให้เนื้อหามี ความน่าติดตามมากขึ้น บทของคอนเล่านิทานในฉบับภาษาจีน มีดังนี้

การแทรกบทของคอนเล่านิทานเพื่อชี้แจงเรื่องราวว่า เหตุใดเรื่องราวหรือเหตุ การณ์จึงเป็นเช่นนี้ จะแทรกโดยใช้ คำว่า “คอนเล่านิทาน” ตามด้วยคำอธิบายของคอนเล่า นิทาน

การบรรยายเพื่อขึ้นต้นเรื่องใหม่ จะเริ่มด้วยคำว่า “กล่าวถึง” ตามด้วยเนื้อเรื่องที่จะกล่าวถึงว่าเป็นเรื่องราวของตัวละครใด

การพักเรื่องเล่าของตัวละครตัวหนึ่งเพื่อจะเริ่มต้นเล่าเรื่องของตัวละครอีกตัวหนึ่งต่อไป โดยที่ยังอยู่ในตอนเดียวกัน จะใช้คำว่า “จะแยกเล่าถึงอีกเรื่องหนึ่ง” แทรกไว้ก่อนที่จะเล่าเรื่องราวต่อไป ทั้งนี้เพื่อมิให้ผู้ฟังสับสน

ก่อนที่จะมีการเล่าเรื่องแบบรวบรัดเพื่อนำเรื่องราวเข้าสู่ประเด็น จะใช้คำว่า “จะไม่เล่ายืดเยื้อ” นำหน้าข้อความนั้น

การบรรยายฉากหรือเหตุการณ์ที่มีความน่าตื่นเต้นและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจะใช้ว่า “เล่าก็จะช้า เหตุการณ์เวลานั้นเกิดขึ้นเร็วมาก” เพื่อเน้นว่าเรื่องราวนั้นๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

การจบทั้งท้ายชวนให้ติดตามในตอนจบของแต่ละตอน จะมีประโยค “ขอให้ติดตามตอนต่อไป” เป็นการปิดท้ายเสมอ เพื่อเชิญชวนให้ติดตามตอนต่อไป

ฉบับภาษาไทยแปลโดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านอ่านเล่นเหมือนนิยาย โดยมีได้มีความประสงค์จะรักษารูปแบบว่ามีพัฒนาการมาจากเรื่องเล่าแบบฉบับภาษาจีน จึงตัดทอนสำนวนฉบับภาษาจีนซึ่งเป็นสำนวนเรื่องเล่าดังกล่าวออก ทำให้ฉบับภาษาไทยไม่มีลักษณะของเรื่องเล่าแบบแบ่งเป็นตอนๆเหมือนฉบับภาษาจีน

กลวิธีในการแปลของฉบับภาษาไทย

ฉบับภาษาไทยไม่มีการแบ่งเป็นตอนๆเหมือนฉบับภาษาจีน ไม่มีบทของคนเล่านิทานคอยอธิบายเรื่องราว ฉบับภาษาไทยเป็นการบรรยายเรื่องราวตั้งแต่ต้นจนจบติดต่อกัน การจะเรียบเรียงให้เรื่องราวมีความต่อเนื่องกันโดยตลอดได้ จึงต้องใช้ทั้งกลวิธีการแปลสรุปความ การตัดทอนรายละเอียดที่เห็นว่าไม่สำคัญออก การขยายความ การบอกผู้อ่านโดยตรง และการสอดแทรกการตีความของผู้แปล โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การแปลสรุปความ เห็นได้จากการบรรยายฉากและตัวละครตั้งที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในหัวข้อรายละเอียดของฉาก เช่นฉากการตายของอู่ต้า ฉากอู่ซงฆ่าเสื่อ ฉากที่อู่ซงเชิญเพื่อนบ้านทั้งสี่มาที่บ้านเพื่อเลี้ยงขอมคุณ ฉากที่ซ่งเจียงเดินทางมาส่งอู่ซงเมื่อจะเดินทางกลับไปหาพี่ชาย การบรรยายตัวละครอู่ซงและพานจินเทียน

การตัดทอนรายละเอียด เป็นการตัดทอนรายละเอียดปลีกย่อยในต้นฉบับภาษาจีนออก เช่นการตัดทอนคำพูดของเจ้าของร้านสุราที่แนะนำอู่ซงให้รวมพลให้ได้หลายคนก่อนค่อยเดินทางขึ้นเนินข้างหน้า ซึ่งการตัดทอนเนื้อความในส่วนนี้ มีผลให้คำพูดของเจ้าของร้านสุราในฉบับภาษาไทยไม่มีน้ำหนักน่าเชื่อถือเท่าคำพูดของเจ้าของร้านสุราในฉบับภาษาจีน

การขยายความ เป็นการเพิ่มเนื้อความเพื่อให้เรื่องราวมีความสอดคล้องกัน เช่นการเพิ่มรายละเอียด โดยเพิ่มเนื้อความว่ายายหวางเนื่องจากหูดึง จึงได้ยินว่ามีผู้ชักสือดี ๆ หรือไม่ เมื่อซีเหมินชิงถามว่า ยายหวางทำน้ำเหมยไต้ติ ยังมีอีกหรือไม่นั้น การขยายความว่า ยายหวางหูดึงก็เพื่อให้ผู้อ่านชาวไทยซึ่งไม่ทราบว่ คำว่าเหมยซึ่งแปลว่าบ๊วย และคำว่าแม่สือในภาษาจีนนั้นพ้องเสียงกัน สามารถเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น หรือฉากที่อู่ซงกล่าวกับซ่งเจียงว่าตนคิดจะกลับไปบ้านไปหาพี่ชาย ฉบับภาษาไทยเพิ่มเนื้อความว่าหลังจากที่อู่ซงไปหาพี่ชายแล้วจะไปค้ำับซ่งเจียง ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมรายละเอียด เพื่อให้เนื้อความสอดคล้องกับความเคารพเลื่อมใสของอู่ซงที่มีต่อซ่งเจียง

การอธิบายความหมาย เป็นการอธิบายคำนามหรือวลีต่างๆที่ฉบับภาษาไทยใช้วิธีถอดเสียงเช่น การอธิบายต่อท้ายคำว่าคงจิงในฉบับภาษาจีนว่าเป็นเมืองหลวง การอธิบายฉายาของทวารบาลเจียงว่าเจียงมิงสินแปลว่าเจ้าเฝ้าประตู เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในลักษณะท่าทางของตัวละคร การอธิบายวลีสามชามไม่ข้ามเนินว่า สุราโรงนี้ ผู้ใดดื่มถึงสามชามแล้วจะเดินทางต่อไปไม่ได้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจทันทีว่าสามชามในที่นี้คือสุรา และไม่ข้ามเนินหมายความว่าเดินทางต่อไปไม่ได้

การบอกผู้อ่านโดยตรง การที่ฉบับภาษาไทยใช้การบรรยายเรื่องราวแบบต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่มีรูปแบบการเล่าเรื่องแบบจีน ทำให้ไม่มีบทเล่าของคนเล่านิทานคอยอธิบายเรื่องราวและไม่ใช้กลวิธีการเล่าเรื่องเพื่อชวนติดตาม ฉบับภาษาไทยจึงใช้วิธีการบอกผู้อ่านโดยตรง เช่น

ในฉบับภาษาจีนเหอจิวฉู่เพียงสงสัยว่าการตายของอู๋ต้าต้องไม่ชอบมาพากล แต่ในฉบับภาษาไทยระบุชัดเจนว่า เหอจิวฉู่เห็นนางพานจินเหลียนแต่งตัวงดงาม จึงคิดว่า อู๋ต้ารูปร่างไม่ดี นางจึงไม่รักใคร่และคบชู้กับซีเหมินชิง จนฆ่าสามีตาย

คำพูดของภรรยาเหอจิวฉู่ที่บอกกับสามีในฉบับภาษาไทยนั้น นางบอกอย่างค่อนข้างไม่แน่ใจว่า หากนำศพอู๋ต้าไปเผาแสดงว่าอู๋ต้าต้องโดนยาพิษ ทั้งที่ฉบับภาษาจีนกล่าวเพียงว่า หากนำศพไปเผาแสดงว่ามีลับลมคมใน

ฉากที่นางยักษ์นำสุรามาให้อู๋ซงดื่ม ฉบับภาษาจีนบรรยายเพียงว่านางยกสุราสี ขุนมาให้อู๋ซงดื่ม แต่ฉบับภาษาไทยระบุชัดเจนว่า สุราที่นางยกมานั้นใส่ยาพิษ

ฉากที่อู๋ซงซึ่งแต่งตัวเป็นพระชุดงศ์แล้วก่อเรื่องจนถูกพี่น้องตระกูลขงจับตัวไป นั้น ฉบับภาษาจีนกล่าวว่าขณะที่โดนเขียน มีชายผู้หนึ่งเดินออกมาเพื่อดูว่าใครที่ถูกเขียน แต่ฉบับภาษาไทยจะระบุชัดเจนว่า ชายผู้นั้นคือชงเจียง ผู้อ่านฉบับภาษาจีนในฉากนี้จะไม่ทราบว่าเป็นใคร แต่ผู้อ่านฉบับภาษาไทยจะรู้ทันทีว่าชายผู้นั้นคือ ชงเจียง

การบอกผู้อ่านโดยตรงในฉบับภาษาไทยดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการบอกข้อมูลที่ถูกต้องของเนื้อเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านรู้เรื่องราวไปเป็นลำดับ ต่างจากฉบับภาษาจีนที่ผู้อ่านจะรู้ข้อมูลที่แน่ชัดเมื่ออ่านเนื้อความต่อ ๆ มา

การตีความของผู้แปล เป็นการบอกว่าตัวละครมีอารมณ์ความรู้สึกเช่นใด ตลอดจนมีเหตุผลอะไรในการกระทำนั้น ๆ ผ่านมุมมองของผู้แปล เช่น

การตีความว่าอู๋ซงหายโกรธเมื่อนางพานจินเหลียนมาพูดดีด้วย ทั้งที่ต้นฉบับมิได้กล่าวถึงว่า อู๋ซงเคยโกรธ หรือหายโกรธที่สะใจแต่อย่างใด

ฉากที่ชงเจียงออกเงินให้อู๋ซงไปซื้อเสื้อผ้าที่จวนของไฉจิน ฉบับภาษาไทยเพิ่มเหตุผลว่าเนื่องจากชงเจียงเห็นว่าอู๋ซงสวยเสื้อผ้าเก่าจึงให้เงินไปซื้อเสื้อผ้า ทั้งที่ต้นฉบับภาษาจีนมิได้กล่าวถึงว่า เสื้อผ้าของอู๋ซงมีสภาพเก่า

การตีความของผู้แปลจึงเป็นเพียงการตีความจากเนื้อหาในส่วนที่ต้นฉบับภาษาจีนมิได้กล่าวถึง และไม่สามารพพิสูจน์ได้ว่าการตีความของผู้แปลดังกล่าวถูกหรือผิด

การแปลคำและสำนวน

การที่จะเข้าใจเนื้อหาของสุยผู้จ้วนอย่างถ่องแท้ นั้น ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจภาษาจีนและภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของจีน แต่เนื่องด้วยผู้แปลฉบับภาษาไทยไม่สันทัดภาษาต้นฉบับ ทำให้ไม่เข้าใจสำนวนภาษาที่มีความหมายลึกซึ้งของจีน และไม่สามารถแปลความหมายของคำและสำนวนจีนได้อย่างละเอียดชัดเจนและถูกต้องนัก เช่น

การเรียกชื่อเวลาของจีน จะแบ่งเป็นช่วงละสองชั่วโมง โดยมีชื่อเรียกยามที่แตกต่างกันถึงสิบสองชื่อ ไทยไม่ใช้การนับเวลาโดยชื่อเรียกยามแบบจีน ทำให้การแปลเวลาของฉบับภาษาไทยคลาดเคลื่อนจากเวลาในฉบับภาษาจีน

ชื่อตำแหน่งของตัวละคร เช่นตำแหน่งหัวหน้ากองของอุซง ไทยไม่มีตำแหน่งลักษณะนี้ เมื่อเห็นว่าเป็นตำแหน่งทางทหารจึงแปลว่า “ครุฑทหาร” ส่วนตำแหน่งเสมียนบันทึกคดีของชงเจียงนั้น ฉบับภาษาไทยแปลถอดเสียงว่า “ซองอะซี” ซึ่งไม่สื่อความหมายว่าเป็นตำแหน่งอะไร

คำพ้องเสียงในภาษาจีนของคำว่า “เหมย” และ “แม่สื่อ” ที่ยายหวางจงใจนำาเหมยมาให้ซีเหมินซึ่งต้มเพื่อโยงเรื่องไปสู่การเป็นแม่สื่อ ภาษาไทยไม่มีคำพ้องเสียงของสองคำนี้ จึงใช้การแปลตรงตัวและอธิบายเพิ่มว่า คำว่าบ๊วย(เหมย) มีอีกความหมายว่า ผู้ชักสื่อ

คำที่มีความหมายแฝงเช่น “เปิด” ในภาษาจีน ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกผู้ชายที่ภรรยาคบชู้ คำว่า“เปิด” ในภาษาไทยมิได้มีความหมายแฝงเช่นนี้ จึงหลีกเลี่ยงโดยการไม่แปล เนื่องจากหากแปลแล้วจะทำให้ผู้อ่านชาวไทยไม่เข้าใจ

สำนวน “เหมือนกินเลี้ยงกับพระมารดาหลวี่พันครั้ง” ซึ่งต้องอาศัยความรู้ด้านประวัติศาสตร์จีนจึงจะเข้าใจว่า พระมารดาหลวี่เป็นสตรีที่มีจิตใจโหดเหี้ยม การกินเลี้ยงกับพระมารดาหลวี่นั้นเป็นเรื่องที่น่ากลัว จึงนำมาอุปมาถึงงานเลี้ยงที่ผู้มาร่วมงานต่างมีความหวาดกลัว ภาษาไทยมิได้แปลสำนวนนี้โดยตรง แต่แปลสรุปความว่า ผู้ที่อยู่ชงเชิญมาล้วนตกใจกลัว

สำนวน "ม้าติ๊กชวยโง่ขี่ ภรรยาโงมงามนอนเคียงคู่คนเขลา" ที่หมายถึงคู่สามี ภรรยาที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมกัน สำนวนไทยไม่มีสำนวนเช่นนี้จึงแปลสรุปว่า การที่ ชายหญิงจะได้เป็นคู่กันนั้นก็สุดแต่วาสนา

สำนวน " ฟาน หลิว เต็ง เสี่ยว เสียน" ที่กล่าวถึงบุคคลที่มีอยู่จริงในประวัติศาสตร์จีนคือ ฟานอานและเต็งทง ฉบับภาษาไทยสื่อความหมายของ ฟานอาน ได้ถูกต้อง โดยอธิบายว่า ต้องมีรูปร่างเหมือนฟานอาน แต่เต็งทงที่หมายถึงผู้ร้าย ฉบับภาษาไทย แปลว่า จะใช้สอยเงินทองมากน้อยเท่าไรอย่าได้เสียดาย โดยมีได้กล่าวว่เต็งทงคือชื่อ คน ส่วนคำว่า หลิว เสี่ยว เสียน ที่หมายถึงความเป็นชาย ความละเอียดอ่อน และเวลาว่างนั้น ฉบับภาษาไทยแปลว่าถ้าถึงที่คับแคบสำคัญก็ต้องมุดต้องคลานอย่าถือตัวว่าเป็นผู้ มั่งมีทรัพย์สินนั้นมิได้ ถึงเขาจะตำว่าเจ็บปวดประการใดก็อย่าโกรธ และ ให้เหมือนเพียร ไปมาอย่าเห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ตามลำดับ

จากความแตกต่างในรายละเอียดต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นเพียง ความแตกต่างในด้านรายละเอียดปลีกย่อย โดยมีได้ทำให้นเนื้อหาของเรื่องราวในภาพรวม ผิดคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับ ช้องกั้งแม้จะเป็นการแปลโดยผู้แปลมิได้สัมผัสในภาษาต้น ฉบับ แต่ก็สามารถถ่ายทอดเรื่องราวในภาพรวมได้ไม่แตกต่างจากสูญหู่จ้วน จึงเป็นเรื่อง ที่น่าสนใจและแสดงให้เห็นคุณค่าของเรื่องช้องกั้ง การศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นว่า วรรณกรรมไม่ว่าจะเป็นวรรณกรรมต้นฉบับหรือวรรณกรรมแปลก็ล้วนมีคุณค่า สามารถ สะท้อนความคิด วัฒนธรรมประเพณีและศิลปะการใช้ภาษาของแต่ละชาติ นอกเหนือจาก การให้ความบันเทิง

4.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวรรณกรรมเชิงเปรียบเทียบในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษา เปรียบเทียบวรรณกรรมจีนกับวรรณกรรมแปลไทย โดยจำกัดขอบเขตการศึกษาเปรียบเทียบให้อยู่ในเนื้อหาบางส่วนจากเรื่องราวทั้งหมด และแบ่งหัวข้อในการเปรียบเทียบเป็น หลายหัวข้อย่อย การศึกษาครั้งนี้ใช้ภาษาจีนซึ่งเป็นภาษาต้นฉบับเป็นหลักในการเปรียบเทียบ จากการศึกษาพบว่ามีแง่มุมที่จะทำการศึกษาเปรียบเทียบในประเด็นต่างๆที่น่าสนใจอีกมาก เช่นศึกษาเปรียบเทียบลักษณะนิสัยของตัวละคร หรือวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อที่สะท้อนจากวรรณกรรมต้นฉบับและฉบับแปลว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร นอกจากนี้ยังอาจจะศึกษาเปรียบเทียบสำนวนความเปรียบ กลวิธีการบรรยายเรื่องราวของฉบับภาษาจีนและฉบับภาษาไทยและกลวิธีการปรับบทแปลของฉบับภาษาไทยเนื่อง

จากมีข้อจำกัดในด้านภาษา โดยมีขอบเขตการศึกษาวิจัยที่กว้างขึ้น เป็นการศึกษาเนื้อหาทั้งเล่มแทนการเปรียบเทียบจากเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่ง ซึ่งหากมีผู้ทำการศึกษาวิจัยในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ อย่างชัดเจนแล้ว จะทำให้ผู้อ่านและผู้สนใจมีความเข้าใจและได้รับประโยชน์จากการศึกษาเปรียบเทียบในแง่มุมที่ลึกซึ้งมากขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย